

SOLÈRE (1958) *Rev. neurol.* 98, 181. — GIROUD, A. en CH. ROUX (1961) *Bull. Soc. franç. Derm. Syph.* 68, 197. — KOCHHAR, D. M. (1973) *Teratology* 7, 289. — MARIN-PADILLA, M. (1966) *J. Embryol. exp. Morph.* 15, 261. — MORRIS, G. M. (1973) *J. Embryol. exp. Morph.* 30, 219. —

NEERING, H. (1976) *Ned. T. Geneesk.* 120, 7. — SHENEFELT, R. E. (1972) *Teratology* 5, 103.

Tilburg, januari 1976

J. A. G. GEELLEN

BERICHTEN

Buitenland

ALGEMEEN

Hondebeten. Correspondent GILDER brengt in zijn rubriek het onderwerp hondebeten ter sprake onder de titel „It was a nice friendly dog”. (*Can. med. Ass. J.*, 18 okt. 1975 bl. 720.) Vooral kinderen zijn de slachtoffers, en vaak gaat het om vertrouwde, vriendelijke dieren. De beten worden vooral in het gelaat toegebracht, vandaar zijn verzuchting: „One of the things that frightens me is the sight of a small confiding child putting its face close to a dog, however friendly.”

CHAIT en SPITZ (*S. Afr. Med. J.*, 49, 718, 1975) berichten over 50 kinderen met ernstige hondebeten. Slechts in enkele gevallen was de hond geheel onbekend aan het kind. In minder dan de helft der gevallen was de hond door het kind geprovoceerd. Drie op de vier gevallen betroffen beten in het gelaat. Slechts één kind ontving een anti-rabieskuur.

Sinds de hondsdoelheid in opmars is, doet men er verstandig aan, in zulke gevallen de hond te blijven observeren, ook al toont hij nog geen verschijnselen van rabies. Anderzijds moet een anti-rabieskuur van de gebetene ernstig worden overwogen. Maar dat is een onplezierige behandeling die vaak met hinderlijke bijverschijnselen gepaard gaat. Gelukkig schijnt er een beter vaccin op komst te zijn. In het *Lancet* (1975, I, 660) hebben AOKI en medewerkers in Engeland hun voorlopige ervaringen beschreven met een in menselijke diploïde-celcultuur gekweekt vaccin. Zij hebben dit bij 35 vrijwilligers intradermaal of intramusculair ingespoten. Reeds na de eerste dosis constateerden zij een aanzienlijke titerstijging van rabies-antistof. De tweede dosis werd twintig dagen later toegediend, en vier weken daarna waren alle titers gestegen tot 1/80. Het vaccin wordt in Frankrijk reeds op commerciële basis bereid.

WERELD

Afstelling van pokken. In Ethiopië, het enige land waar nog pokken heerst, toont het cijfer dat het aantal „besmette dorpen” aangeeft, een dalende beweging. De cijfers luidden op 15 nov. 86; op 13 dec. 71; op 28 dec. 72; op 3 januari 58. (*Wkly Epidem. Rec.*, 9 jan. bl. 7.)

BANGLADESJ

Gonoshasthaya Kendra. Aldus de naam van het gezondheidscentrum in Bangladesj, waar vrouwen zonder medische vooropleiding na een twee maanden durende spoedcursus in staat zijn, tubectomie te verrichten, met evenveel succes en even weinig mislukkingen als die welke door hun medische mentoren worden uitgevoerd (zie ook het bericht hierover op bl. 1687 van de vorige jaargang). Maar dit is slechts een onderdeel van de geneeskundige arbeid die in dit centrum wordt geleverd. Onder leiding van SUSANNE en ZAFRULLAH CHOWDHURRY is het centrum bezig zich te ontwikkelen tot een model dat als voorbeeld voor volgende dergelijke onder-

nemingen kan dienen. Gonoshasthaya Kendra ligt 22 mijl van Dacca in een gebied van 133 vierkante mijl met 200.000 inwoners. Het personeel bestaat uit 36 mannen en vrouwen, van wie 5 arts zijn, in Bangladesj opgeleid. De anderen zijn jeugdige paramedische werkers. Iets meer dan de helft is mohammedaan. Overdag wordt er praktisch gewerkt, vooral preventief gericht, maar ook worden vele zieken onderzocht en behandeld. 's Avonds worden de cursussen gegeven. Behalve de voltijdse werkers zijn er ook deeltijdse, o.a. twintig dorpsvroedvrouwen. Deze ietwat oudere vrouwen zijn in hun eigen dorpen werkzaam, maar komen eens per maand voor bijscholing naar het centrum. Verscheidene hunner zijn alfabeet en laten de notities omtrent hun patiënten door hun kinderen opschrijven.

Bijna de helft van de exploitatiekosten van het centrum wordt gedekt door plaatselijke ontvangsten; de rest komt van geldgevers, voornamelijk Oxfam in het Verenigd Koninkrijk, en NOVIB in Nederland. Er zijn subcentra aan het opkomen, die nu nog door het hoofdcentrum worden verzorgd. Door het systeem van subcentra kan men het verzorgingsgebied aanmerkelijk uitbreiden, en hulp verlenen aan personen, vooral vrouwen, wier mobiliteit sterk geleden heeft. Bovendien heeft het centrum zijn werkzaamheden nog verder uitgebreid, en men is zich gaan bezighouden met landbouw en beroepsopleiding van vrouwen. (Editorial, *Lancet*, 3 jan. bl. 26.)

VERENIGDE STATEN

Reëxaminatie. De „American Board of Internal Medicine” heeft vorig jaar aan zijn leden een „reëxaminatie” aangeboden. Hieraan hebben 3500 internisten deelgenomen, die vóór 1968 hun specialistisch diploma hadden ontvangen, dat is ongeveer een kwart van de internisten in de Verenigde Staten. De examens werden schriftelijk afgenomen. Het resultaat was verbluffend. Er waren 495 vragen gesteld, waarvan 63 pct goed moesten zijn beantwoord. In werkelijkheid lag het gemiddeld bij 79 pct, en 96 pct van de deelnemers kregen een diploma toegezonden. Opmerkelijk was dat er geen verschil bleek tussen de deelnemers met praktijk in landelijke omgeving en deelnemers afkomstig uit grote steden of universitaire klinieken. De deelneming aan het examen geschiedde op basis van vrijwilligheid. Daarom is het mogelijk dat de resultaten geflatteerd zijn, vermoedelijk omdat de deelnemers „hoog gemotiveerd” waren. Van de deelnemers waren 71 ouder dan 65 jaar; de oudste was 77. Degenen die behoorden tot de vier procent die niet waren geslaagd, werden daarvan door de examencommissie vertrouwelijk op de hoogte gesteld. (*Dtsch. Ärztebl.*, 8 jan. bl. 44.)

Tijdschriftperikelen. In mei 1973 was de leiding van het *New England Journal of Medicine* met Flarepath Printers in Engeland overeengekomen, dat daar te lande een „Londense editie” zou worden gedrukt, zodat het blad de Europese